

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Feloldós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelentek
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 84. szám.

Szerda, április 12.

Megyei közgyűlés.

Nagybecskerek, április 12.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt kezdte meg rendkívüli közgyűlését dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklése alatt. Jelen voltak:

Jankó Ágost, dr. Vinczehidly Ernő, Annau János, dr. Annau Ernő, Ambrózy Sándor, Bottka Béla, dr. Brájer Lajos, dr. Billitz Béla, dr. Bogdán Zsivko, Budur Sándor, Doleschall Lajos, Dolga Lajos, Dimics János, Forster Imre, Feimer István, Fioth Nándor, dr. Grandjean József, Hirtenstein Márk, báró Hauser Károly, Joanovics György, Jenovay Zoltán, dr. Klein Mór, dr. Kiss János, Kvacsák Nándor, Kamenkovics Sándor, Lakatus Szvetozár, Menezser Lipót, dr. Milos Aurél, Milu Janku, dr. Nagy Dezső, dr. Oláh Béla, Pavelka Mihály, dr. Pollák Győző, dr. Perisits Zoltán, Popovics Péci Szilárd, Rankovics István, dr. Sándor Mihály, Szöllőssy Mihály, Söka Ignác, Szántó Adolf, Tóth István, Thury Mihály, dr. Varady Imre, Wachtel Leó, dr. Vászics Endre, Bielek Antal, Rigó István, Filkovic Boldizsár, Szilágyi Albert, dr. Balás Iván, Hertelendy Ferenc, dr. Mihálovics István, Poroszkay Béla, Beller István, dr. Mihálovics Ödön, dr. Riesz Jakab, Bogha Márton, Zsíross Imre, Hegedüs Kálmán, dr. Gyertyánffy Jenő, Semsey Gyula, Napholz Lajos.

Elnöklő főispán a közgyűlést megnyitván, előadja, hogy annak egybehívását az időközben befolyt nagyszámú tárgyak feltett kívánatosságára, első sorban azonban annak szükségessége, hogy a tavaszi közgyűlés hatánapját kell kitűzni.

Meleg szavakban elparentálja azután Bethlen Miklós grótot, Torontálvármegye volt főispánját, ki hosszabb ideig tisztviselője volt e vármegyének. Majd megemlékezik Rónay János, volt országyűlési képviselőnek s e vármegye volt tisztviselőjének őszinte részvétét keltett haláláról, végül pedig Balogh Károly, volt árva-

széki ülnök hirtelen elhalálozásáról. Indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezze ki részvétét s az elhunytak hozzátartozói erről jegyzőkönyvi kivonatban értesítsék.

A törvényhatósági bizottság tagjai közül időközben elhunytak: Kiszlinger József, Martin János, Stagelschmidt János és Viszkidenszky Guszláv. Elnöklő főispán indítványára a közgyűlés részvétét fejezi ki.

A tavaszi közgyűlés hatánapjául május 15-ike tüzetik ki

Következik a tárgysorozat.

A tárgysorozat egész során folyt jó ideig s végig így ment volna, ha egy kis pártos nemzetiségi vita nem támad, ami nálunk ugyancsak ritka.

A kis vita Kisküküllő vármegye átiratánál támadt. Kisküküllő vármegye ugyanis átiratát a társ-törvényhatóságokhoz s így Torontálhoz is, hogy támogassa azt az országyűléshez intézett feliratát, a mely szerint a hitoktatás az állami iskolákban mindenütt magyarul történjék.

A vármegye állandó választmánya elvileg helyesnek és jogosnak mondotta Kisküküllővármegye álláspontját, de most nem tartja célravezetőnek s azért egyszerűen csak tudomásulvételre ajánlja a közgyűlésnek.

Milu Janko azzal a különös kijelentéssel kezd, hogy Küküllővármegye nem ért a pedagógiához s nincs értelme feliratának. Azután kifogásolja Torontálvármegye állandó választmányának azt a véleményét, hogy helyesnek és jogosnak mondja (Kialtások! Hiszen ennél kevesebbet nem mondhat!) a hitoktatás magyar tanítását s ennek a kihagyásával fogadja csak el az áll. választmány véleményét, annál is inkább, mert hiszen szerinte Torontálban a magyar nyelvi oktatás eredménye nulla.

Vinczehidly Ernő m. főjegyző konstatálja, hogy minden törvényhatóságnak joga van ilyen kérdésben állást foglalni s az áll. választmány javaslata valóban a legszerényebb, ezért minden változtatás nélkül ajánlja elfogadásra az áll. vál. javaslatát.

Dr. Dellimanics Lajos főispán reflektál Milu felszólalásának arra a részére, hogy Torontálban a magyar nyelv oktatásának és terjesztésének eredménye nulla volna. Kijelenti, hogy ez nem áll. Szóló állandó figyelemmel kíséri a tanügyet a vármegyében s konstatálhatja, hogy ha nem is olyan az eredmény, mint a milyen kellene, de kétségtelen és szép eredményeket mutathatni föl a magyarosodás terén. Hogy az eredmény nem olyan, mint ahogy a magyar hazafias érzés kívánná, az éppen azt a sokat emlegetett vádat dönti meg, hogy nálunk erőszakosan magyarosítanak. Mi csak arra törekszünk, hogy szeretettel megértessük a nemzetiségekkel, hogy nekik magyarul tudniok kell, ha egyebet nem, már saját érdekükben is. A bizottsági tag véleménye azonban alaptalan s így azt hiszi, hogy az egész közgyűlés álláspontjának ad kifejezést, ha a felszólalónak a magyarosítás eredményére vonatkozó szavait visszautasítja. (Általános helyeslés.)

Milu Janko rövid felszólalása után a közgyűlés valamennyi szavazattal Milu szavazata ellenében elfogadja az áll. vál. véleményét.

Behatóbban foglalkozott még a közgyűlés Szepesvármegye átiratával az „alkoholizmus megakadályozása” tárgyában s dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző meggyőző előadása nyomán ki-mondotta, hogy a mozgalomhoz meleg pártolással csatlakozik.

Több kisebb jelentőségű tárgy elintézése után a közgyűlést holnapra halasztják.

A „TORONTÁL” tárcája.

D a l.

Selyem fátyollal boritom le lantom
S úgy pengetem ki rajta ezt a dalt:
Egy rózsaszállal, sóhajszertű hangon,
E nagy világon, hogy csupán te halld.

Vagy te se halld, hanem álmodva, sejtve,
Csak öntudatlan vegye be szived:
Mint a mikor csukott virágkehelybe
A harmat könnye lopva bepereg.

S úgy reszkessen a sziveden keresztül
Egy pillanatra a nevem csupán:
Mint a hogyan a tő vize megrezdül
A hatyu könnyű szárnyai után...

Megvalósult álom.

Gyereklány koromban arról álmodoztam:
Királyfi jön értem aranyos hintóban.
Apródoz emelik nehéz, drága sleppem,
Cifra, fényes násznép hajbókol köröttem.
Alabárdos örök tisztelegve állnak.
Krisztályból lesz tornya márvány palotámnak,
Ezer szobám is lesz végtibe — egy sorba:
Biborral bevonva, kincsessel telezörva.

Hogy fölseperedtem, betelt ez az álom:
Eljött értem az én déleg, szép királyom!
Nem ültetett holmi hintóba, batárba:
Ugy vitt el magának: ölelő karjába

Cifra násznép helyett, a merre csak jöttünk,
Illatos virágok bókoltak köröttünk
S akácos kis házunk két kicsi szobája:
Szébb, mint mesecsország minden palotája!

Jörgné Draskóczy Ilma.

Bibliai töredékek.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

IV.

J ó b.

Jobb Lajoson nagyon meglátszott, hogy keveset pihenit az otthon töltött négy hét alatt. Érdekes barna arcán valami szomorú fáradtság, valami néma vágyakozás áradt szerete. Ugy szeretett volna visszamenni ebből lármás fővárosból abba a csendes kis faluba, ahol rövid három hét alatt eltemette apját, anyját és ahol egy álló hétig nem tett egyebet, mint ült azon a régi padon, szemben a családi sírbojttal és olvasta annak homlokzatáról ezt az egy szót: „Fel-támadunk!”

Hanem egy másik szó, a „Kötelesség” el-hozta onnan s itt is marad addig, míg egy harmadik szó, a „Szegénység” el nem űzi innen.

Mert szegény, nagyon szegény ember lett belőle. Édesapjával sírba szállott a család gazdag-sága. Elszólt minden az utolsó fillérig.

Kimerülten temette arcát két tenyerébe és gondolkodott: mit fogsz most tenni? Itt maradsz továbbra is ebben a ragyogó uniformisban és

nézed, hogy mennek el melletted a pajtásaid, azok az eddigi mulatótársaid, akiknek a birtokát még nem vette meg az örmény? Ahol eddig az első voltál, ott utolsónak maradsz? Ugyan mit keresnél te itt? Jusson csak eszedbe az öreg bácsi, az a jóságos arcú, aki valamikor régen ug, mondogatta:

„Ha nem lesz senkid, semmid, hozzám gyere!” Hátha most beállítanál hozzá: Megérkeztem, nincsen senkim, semmim. Váltsd be az ígéreted ahogy mondtad. Megiehet tréfáztál, én komolyan vettem!” Milyen szeretettel fogadna téged, milyen örömmel segítene rajtad!

Hirtelen fejéhez kapott. Aztán korholta magát szigoruan: Hat róla megfeledezte? Akit úgy szeretsz, arról az örökké vidám pajkos lányról. Mennyire várhat már rád, hány-szor szalad az ablakhoz, nézni nem jöss-e még?

Eredj! Siess, ne engedd azt a szép gazdag lányt hiába várni! Valami haszontalan, gonosz manó éles, hasító hangon kacagott a fülebe:

„Ejha Jobb Lajos ur ennyire jöttünk? A gazdag lány pénzében van a bizalmad? A nevedet, magadat, a kardbojtotod végeladásra viszed?”

Megállt egy percre. Ugyanazt fogja mondani a világ, amit most ez a kárörvendő manó mondott. Dacosan dobbantott egyet.

„Nem törődöm veled! Hazudik aki mondja, mert én szeretem azt a leányt! Nem adom el magam, mikor feleségül veszem!”

UJDONSÁGOK
TAVASZI IDÉNYRE

Női és leány konfekciók, férfi és gyermek konfekciók,
valódi angol, francia és belföldi divat kelmék mér-
* * * * * ték szerint megrendelésekhez. * * * * *

Kovacs Gedeon Nagybecskerek.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/28-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Április 15. Közp. vál. ülése d. e. 10 órakor az alispáni kiseremben.

Május 15. Tavasz közgyűlés.

— **Bírósági áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. Szabó Gyula bílédi kir. járásbírói aljegyzőt a nagyikindai kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Uj anyakönyvezető.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Pancsova városban a pancsovai anyakönyvi kerületbe Preller Nándor városi közgyámot anyakönyvezető-helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Április 11. A németeleméri községi iskolában,** mint lapunknak írják, igen szépen megünnepelték Magyarország 1848-as alapvető törvényei szentesítésének évfordulóját. Érdekes volt látni, mint vonultak fel ezen majdnem kizárólag németnyelvű község gyermekei, nemzeti lobogó alatt nemzetiszín szalagokkal ékeskedve, mint tódultak az ünnepély színhelyül kijelölt iskola-terembe a szülők és általában a falu minden lakosa, aki csak eljöhett. A gyermekek meglepő szépen, tisztán elénekelték a Himnuszt, a Szózatot és még több más nemzeti éneket, szavalni pedig majd mind akart hazafias költeményeket magyar és német nyelven. Az ünnepi beszédet Wolfraam Nándor tanító tartotta, aki világos, érthető modorban megismertette a nemzet szabadságáért folytatott küzdelmeit, az 1848. március 15-iki nagy eseményeket, ezek következményeit, a 48-as törvények szentesítésének jelentőségét. Az ünnepély befejezése előtt Wagner Nándor plébános intézett az ifjúsághoz lelkesítő szavakat, intve a gyermekeket, hogy a mai napot tartsák emlékeztükben és majdan, mint az ország hű polgárai tevékeny hazaszeretetük által igyekezzenek az életet a nemzet minden tagja számára minél szebbé, jobbá tenni.

— **A módosi járás közbiztonsága.** Steinbach Antal, a módosi járás főszolgabírája a járás községei előjáróihoz felhívást intézett, melyben rámutat arra a körülményre, hogy az élet- és vagyonbiztonsági viszonyok megrongálása okainak megszüntetése kizárólag a községeken áll. Az ismeretlen tettesek által elkövetett lopások és rablások okát azon körülményben látja, hogy a lakosság, sőt még az uradalmak is elhanyagolják az önvédelem legelőszóit is, amennyiben nemcsak utakapuk, de nagyobb részt még istállóik sincsenek závarokkal ellátva. Felhívja

Ott ültek megint együtt. Hanem a leány, — az örökké vidám, pajkos — most olyan halgatag volt. Egynéhány szót szólt halkán, lesütött szemekkel.

Joób nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze: „Mi bántja magát?”

A leány lassan, egy szó nélkül emelte fel kezét. Ujján ott ragyogott büszkén a karikagyűrű. Joób Lajosnak nagyot dobbant a szíve.

— Aranka! Mi van magával?

Csendesen, alig érthetően mondta:

— Az apám akarta. Menyasszony vagyok, Illés György menyasszonya!

A katona majdnem felkacagott, gunyosan, fájdalmasan.

— Az Illés gróf! Akinek nincs egyebe a kilencégy koronájánál, meg az adósságainál! Igaz, kevés polgárember van, aki az öt- és nem a kilencégy választaná. Hiszen olyan jól hangzik: „A gróf ur, a vöm!”

Hanem ezt nem mondta el. Nem akarta megbántani azt a szegény leányt, aki olyan halkán, olyan végtelen szomorúsággal mondta: Menyasszony vagyok.

Csak nézett reá némán, szelid szemrehányással, majd felállt s kezét nyújtott neki:

— Isten vele!

A leány azt sem tudta miért, megkérdezte:

— Hová megy most?

— Messzire, nagyon messzire. Valahol az erdélyi hegyek közt él egy öreg ember, aki azt mondotta: Ha nem lesz senki, jőjj hozzám!

— Magának senkije sincs?

— Senkim!

— De hisz az rettenetes lebet!

— Majd beletörődöm! — De látszott az arcán, hogy maga sem hiszi, amit most mondott.

Mikor a főhadnagy eltávozott, a leány, az örökké vidám, pajkos oda sietett az ablakhoz és kezét szívére szorítva nézett utána, míg szeméi az előtörtő könyektől el nem homályosodtak.

lfj. Papik Miksa.

tehát a községek előjáróságát, hogy a lakosságot és uradalmakat az önvédelem ezen természetes eszközére figyelmeztesse és azokat az eddigi közöny abbahagyására s utcaajtóiknak s istállóiknak lakatokkal vagy más — de nagyobb erőfeszítés és zaj nélkül fel nem nyitható vagy el nem távolítható — eszközökkel leendő ellátására buzdítsa. A közbiztonsági állapotok rosszabbodásának egy másik oka az, hogy éjjeli őrökül a csekély javadalmazás miatt rendszerint egészen vagyon-talan, törődött s így könnyen rosszra hajló vagy gyáva emberek szegődtek. Hogy a nem helyén alkalmazott takerékosság megfosztja magát, bizonyítják lépten nyomon az éjjeli őrök. Felhívja végül az előjáróságokat, hogy ezen hátrányt a képviselőtestülettel közölje, buzdítsa azt az éjjeli őrök javadalmazásának felemelésére és kifogástalan erkölcsi magaviseletű, katonaisélt, erőteljes és bátor éjjeli őrök szegődtetésére.

— **Esküvő.** Joffe Simon zimonyi kereskedő ma esküdtött őrök hűségét néhai Klein Lázár németpalánki kereskedő szeretetreméltó leányának, Malvin kisasszonynak. A polgári esküvő délelőtt 10 órakor volt az itteni áll. anyakönyvi hivatalban.

— **Az ex-lex és a vadászigy.** Sokan nincsenek tisztában azzal, hogy ex-lexben szabad-e jegy nélkül vadászni, vagy sem. A belügyminiszterium egy elvi jelentőségű határozatot hozott most, mely szerint ex-lexben vadászigy nélkül vadászni nem szabad, mivel ez jövendőki kihágást képez, ha mindjárt ex-lexben történik is.

— **A pancsovai kiállítás.** A pancsovai kiállítás végrehajtó-bizottsága legutóbb Pavlovics György kiállítási igazgató elnöklété alatt ülést tartott, melyen a végrehajtó-bizottság a kiállítási csarnokok felépítése tárgyában megtartott árlejtést jóváhagyta, kivéve a háziparcsarnok felépítésére tett ajánlatot, melyet a túl magas költségár miatt 21 méterenként 21 korona — nem fogadott el s megbízta az igazgatóságot ezen csarnokra új árlejtést hirdetni s tartani. A csarnokok építését a következő iparosok nyertek el: igazgatósági épületet Antonovics István, a tanoncok s segédek csarnokát s az első bejárati kaput Risztics József és Fillmann Károly, a mezőgazdasági csarnokot Seger István, a zenepavillont s hátulsó kaput Bobok János s a pénztárbódékat és más helyeket Merkel Antal. A Baromfienyésztők országos egyesülete által szeptember hó 8., 9. és 10. napján rendezendő országos jellegű baromfiállítás támogatására kért segélyt megszavazták. Az országos lovaregylet s urlovasok egyesülete a lókiállítás augusztus hó 20-án rendezendő loverseny díjaira 500—500 koronát adományozott, a torontálmezei gazdasági egyesület pedig ugyan ezen célra 200 koronát s a szarvasmarha díjazására szintén 200 koronát bocsajt a kiállítási bizottság rendelkezésére, amit a bizottság köszönettel tudomásul vett.

— **Játék a vasúttal.** Nap-nap után alkalmunk van látni, hogy a városban keresztülröbögő keskenyvágányu vasútra könnyelmű, meg gondolatlan inasgyerekek felkapaszkodnak s úgy vitetik magukat keresztül a városban, nem gondolván arra, hogy ennek a mulatságnak nagyon is szomorú vége lehet. Ennek a megdöbbentő gyermekmulatságnak az áldozata most Wanderer József asztalosinas, aki tegnap délután szintén felkapaszkodott a Temesvári-útcán keresztülröbögő vasút hátulsó kocijába s vígan fűtőréssze vitette magát a vasúttal. A mulatságnak azonban nagyon szomorú vége lett. Wanderer ugyanis nem vette észre, hogy a munkások egy helyen éppen akkor javították a pályatestet és lába egy kiálló talpfába akadt, a minek következtében leesett a robogó vonatról, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a jobb lábát eltörte. A vonat személyzete nem vette észre a sínek között eszméletlenül fekvő fiút, hanem a járó-kelők nyújtották neki az első segélyt s hazaszállították őt Eperjessy asztalosmesterhez, a honnan a közkórházba vitték a súlyosan megsebesült inasgyereket.

— **Meteor az időről.** Meteor jelenti: Április hava még kiállítás helyezi a jó, kiadós esőt, de már május a bolygók részéről sem lesz ennyire támogatva, mint április, amelynek bár tekintélyes számu esomópontjai lesznek szintén. de inkább meleg és legfeljebb szeles jelleggel. Nagy hőmérsékleti különbözetet a 24—26-iki esomópontok körül várhatunk, amidőn már fagy is fenyeget. Ha azonban április 28 és május 24—26-ka körül erős kitörések létesülnek a napon, ugy ennek meleg jellege keresztződve a bolygók hideg jellegével, nemcsak a fagyot nem engedi bekövetkezni, de kiadóbb, bár inkább hűvös esőt is hozván, a szárazságon is segít, ellenkező esetben e két nagy ellenség fenyeget újra bennünket.

— **Az ármentesítő társulat tolvajai.** A Felső-Torontáli Ármentesítő Társulat törökkanizsai—szerbkereszturi gátvonalán a múlt hetekben azt tapasztalták, hogy a védelemre szükséges rőzse és karó rakásokat ismeretlen tettesek dézsmál-

gatják. A gátörök jelentése alapján a csendőrség megindította a nyomozást Szerbkereszturon s ekkor nem kevesebb, mint 70 udvarban találtak sodronnyal átkötött rőzse kötegeket s karókat. A tettesek beismerték, hogy a múlt év november-től kezdve február végéig rendszeresen lopkodták a tüzelőt a társulat készletéből, mi által a társulatnak tetemes kárt okoztak. A tolvajok ellen megindított ügyben e hó vége felé tartja meg a tárgyalást a törökkanizsai járásbíró.

— **Zene-hangverseny.** Ma, szerda este a Vászó-féle cigányzenekar az ujjáalakított „Korona”-kávéházban hangversenyt ad. Kezdeté este 8 órakor.

— **Illetékes helyről** már ismételt hangszózták, hogy a szájúreg rendszeres ápolása a fertőzés veszélyét kisebbíti. Jókában levő fogak a tápszerek jobb kihasználására képesítik a szervezetet, a mely ezáltal megerősített és ellentálló képessége a betegségek és testi erőtlenesekkel szemben emeltetik. A szájúreg és a fogak észszerű ápolására igen kitűnő szernek vált be a „Kalodont”, a mely kellemes, frissítő íze és tisztító hatása folytán egyesíti a kellemest a hasznossal.

Színház és Irodalom.

* **Szoeyer Ilona bucsufellépése.** Szoeyer kisasszony tegnap bucsuzott a nagybecskereki közönségtől s ez alkalomra Adél hálás szerepét választotta Strausz Örökifju operettjében, a „Denevér”-ben. Ha nem is értünk egyet mindenben a művészu felfogásával, annál szivesebben konstataljuk, hogy Szoeyer Ilona tegnap gyönyörű énekével a hátfőinél is nagyobb sikert aratott. Igen természetesen, mert hiszen Adél partéja igazi koloratur-énekesnőt követel, már pedig Szoeyer Ilona az, még pedig a javából. Ahogy ő éneklé a nevető kuplét a második felvonásban, azért magáért érdemes a darabot megnézni. Ezen száma után kapta a legzajosabb tapsot, de a közönség, mely a színházat az utolsó helyig megtöltötte, minden egyes száma után tüntetett a bájos művésznő mellett, kit különben tegnap is szép virágadományokkal tüntettek ki tisztelői. A közönséget a vendégművésznő briliáns éneke s a szorongásig megtelt ház kellemes és szótalan látványa a legjobban hangolta s válogatás nélkül tapsoltak a többi közreműködőknek, kik közül Hunfit, Polgárt, H. Lévy Bertát, Kormos Ilonát, Sik Rozsót említjük dicsérettel.

* **Szép Ilonka.** Somfai János és Osztie Béla „Szép Ilonka” című operettje, amely szombatra volt előadásra kitűzve, az idei színi évad újdonságaiból kimarad. A szerzők ugyanis, tekintettel az előrehaladott színiidőnyre, az előadást lemondották. Az igazgató a szerzőkkel való megállapodás szerint a színtársulat többi állomásain mutatja be a darabot újonnan szervezett társulatával s azután az őszi szezonra hozza be Becskerekre.

— **Színház után** menjünk a „Rőzsa” kávéházba. — Friss konyha! Kitűnő buffet, jegeskávé, parfált-k. Cukrász-különlegességek. Szolid kiszolgálás.

* **A Magyar Könyvtár** e havi sorozata ismét a hazai történelem egyik nagyfontosságú forrás-művét teszi olcsó kiadásban hozzáférhetővé a nagyközönség és főleg a tanulóifjúság számára: Antoni Bonfini-nak, a kiváló olasz humanistának foljgézéseit Mátyás király életéről és tetteiről, amely munka legfontosabb részeit Császár Mihály fordította le magyarra és látta el a szükséges bevezetéssel és magyarázatokkal. Az új magyar irodalom köréből Szomaházy István szerepel, ez a kiváló humorista, aki mindig kedves és mulatságos formába tudja öltöztetni apró társadalmi szatirait. Művének címe „Kemény doktor karriéréje” — a fűzet első novellája után — mely nagyon szellemesen mondja el egy szimpla ügyvédecské történetét, akiből a pajtásokodás nagy ferít csinál. A külföldi belletrisztikát két név képviseli: a „Francia Elbeszélők Társá-nak ötödik sorozatában a nálunk még kevésbé ismert Pierre Louys-tól van egy csodaszép, antik tárgyú novella, Marcel Prévosttól pedig néhány pompás próbb munka. A gondos fordítás Gábor Andortól való. A „Magyar Könyvtár”-ból idáig 416 szám jelent meg, melyeknek teljes listáját ingyen küldi meg minden könyvkereskedés vagy a kiadócég (Wodianer F. és Fiai, Budapest, Andrassy-ut 21). Egy szám ára csak 30 fillér.

* **Irodalmi pályázat.** A „Torontáli Kör Budapestben” 1905. évi március hó 10-én tartott választmányi ülésének határozata folytán a következő pályázatokat hirdeti: 1. Kívántatik egy tanulmány a köri életéről, különös tekintettel a „T. K.” viszonyaira; okvetlenül ki kell terjeszkednie a következő kérdések tárgyalására: a) A köri életéről általában. b) A magyarországi és különösen a budapesti köri élet ismertetése és kritikája. c) A „T. K.” története, lényege, célja

(kimerítő ismertetés). d) Reformjavaslatok a „T. K.” fejlesztése tárgyában. Jutalom 5 darab 10 koronás arany. Lejárat határidő 1905. november hó 1-jének déli 12 órája. Az erre vonatkozó adatokat, a kör titkárja a pályázók kívánságára kiadja. 2. Kívántatik Lénau egyik tetszés szerinti, de magyar vonatkozású köteményének verses fordítása. Jutalma 1 darab 20 koronás arany. Lejárat határidő 1905. május 1-ének déli 12 órája. 3. Kívántatik egy humoreszk vagy anekdota. Fő a mulattató jelleg és alkalmasság arra, hogy valamely köri estélyen előadható legyen. Jutalma 1 darab 10 koronás arany. Lejárat határidő 1905. május 1-ének déli 12 órája. Általános megjegyzések: a) Pályázhatik a kör minden tagja. b) A pályamunkák jelíges levélben Napholtz Jenő a kör egyesületi titkárjához (VIII. Szentkirályi-utca 6. flsz. 6.) posta útján küldendők, vagy pedig minden csütörtök este a kör helyiségében nyújtandók be. c) A beérkezett munkákat a választmány által kiküldendő 5 tagú bizottság fogja megbírálni. d) A jutalmak az aránylag legjobb munkákra is csak azon esetben fognak kiadtni, ha azoknak abszolút becsük is van, mit a bíráló bizottság szabadon mérlegel. e) A jutalomban nem részesíthető, de szintén jó művek dícséretet nyernek. f) A pályanyertes munkák a kör tulajdonába mennek át. Budapest, 1905. március 31-én Dr. Strubert, egyleti elnök. Napholtz Jenő, egyleti titkár.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A király lemondásának híre.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Magyarországi és külföldi lapok az utóbbi időben többször is kolportálták azt a hirt, hogy a király a magyar válságra való tekintettel, a koronáról és a trónról lemondani készül. Annnyira nyilvánvaló e hír alaptalan volta, hogy teljesen fölösleges komoly cáfolatába bocsátkozni. Eddig mi nem is hederítettünk rá. De a „Neue Freie Presse” mégis kérdést tett e kőszá mende-mondákra vonatkozóan és irányadó helyen azt a határozott felvilágosítást nyerte, hogy sem Budapesten, sem Bécsben komoly ember nem hiseti, hogy a mostani komoly, válságos időben a király a kormány gyeplőjét kezéből kiadná. Királyunk ismert kötelességtudása különben már eleve is fölöslegessé teszi az efféle lemondási hírek cáfolatát.

A miniszterelnök kihallgatása.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Tisza István gróf miniszterelnök tegnapi kihallgatásán azt a sürgős kérelmet terjesztette a király elé, hogy mentse fel hivatalától. Ezt a kérését pedig jelentős okokkal támogatta. Tisza István gróf azonban — ugylátszik — hajlandó arra, hogy számot vetve a helyzet nehézségeivel és a korona kívánságaival, továbbra is megmaradjon ideiglenesen hivatalában. Az audienciának tehát az az eredménye, hogy az ügyvezető-kabinet elnökségében egyelőre nem lesz változás. Tisza István ma visszaérkezett Budapestre és nemsokára üdülés céljából hosszabb időre Gesztre megy.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 12-én.
Távirati tudósítás.

Budapest, április 12.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott.

Napirend előtt Gromon Dezső és Szathmáry Mór szóltak fel személyes kérdésben.

Utána felolvasták Eötvös Károly indítványát, mely szerint mondja ki a Ház, hogy Tisza István gróf miniszterelnök és Perczel Dezső volt házelnök november 18-iki eljárását kárhóztatja és elítéli.

A baloldal kívánságára felolvasták az indítvány terjedelmes indokolását is, mely ismerteti a november 18-iki eseményeket.

A felolvasás alatt Olaj Lajos átkiált a jobboldalra: Szégyeljék magukat gyalázatosak! (Nagy zaj.)

Tisza István gróf: Már egyszer az arcára másztam. (Nagy zaj.)

Kaas Ivor báró kifogásolja, hogy az elnökség nem intézkedett az összes bizottságok megalakulása iránt.

Ha az új kormányra várunk, sokáig várhatunk, mert ki tudja meddig marad még Tisza a helyén. Kifogásolja, hogy Tisza Bécsben a külföldi szerződések ügyében tárgyalt. Választ kér az elnökségtől.

Az elnökség nevében Rakovszky István azt feleli, hogy az elnökség a házszabályok szerint járt el.

Tisza István gróf miniszterelnök azt mondja, hogy a választások óta a kormány azon az állásponton van, hogy sem a külfölddel, sem Ausztriával szerződést nem köthet, csakis a vámkonferenciára küldheti szakközeit.

Polónyi Géza helyesli Tisza István gróf felfogását, de támogatja Kaas kérelmét is, hogy nem kell bevárni az új kormányt és meg kell alakítani az új bizottságokat.

Miután most még az elnökölő Bolgár Ferenc védelmezi meg az elnökséget, az ülés negyed egy óraker véget ért.

A szegedi választás.

Szeged, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A városban erősen készülnek a holnapi képviselőválasztásra. Jelöltek: Herczegh Mihály függetlenségi, Bánffy Dezső báró újpárti és Balassa Armin dr. pártokivüli programmal. Maróczy Géza, az ismert sakk-mester a disszidensek programjával lépett fel.

A bolgár fejedelem útja.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából jelentik, Ferdinánd bolgár fejedelem, tegnap Rómába érkezett.

Orosz-japán háború.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szingaporeból jelentik, egy angol gőzös tegnap az orosz hajóhadat Puto Mentyitől két mértföldnyire északra látta horgonyozni, Szingaporetől 150 mértföldnyire. Négy hadihajót, melyek nyilván japánok, 7-én Szaigunnál, a Szent Jakab-fok közelében láttak.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik: Alexis nagyherceg főtenegernagy és Avelan tengerészeti miniszter tegnap délután Carszkoje-Szelóban beható jelentést tettek a balti flotta útjáról.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: Az összes lapok táviratai jelentik, hogy Orambó közelében nagy tengeri ütközet volt az orosz és a japán hajóhad között. Az eredményről még nincs hír.

A forrongó Balkán.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, tegnap egy nagyobb görög banda megtámadta Zagolicán falut s felgyújtotta azt. Több mint százan a tűzben veszttek. A vizsgálat megindult.

Tüntetés a színházban.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról táviratozzák: Április 9-én egy itteni színházban nagy tüntetés volt Rinszki-Gorzkoff tanár mellett, a kit nemrégén bocsátottak ki a börtönből. A tanárnak új operáját edték, mely a szabadságot glorifikálja. Az előadás előtt hazafias beszédek mondtak, előadás közben pedig ismételtén éltették a szabadságot. A rendőrség felbeszakította az előadást és bezáratta a színházat.

A nyakszirtmerekedés Ausztriában.

Budapest, április 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Troppauból távirják: A ragályos nyakszirtmerekedést valószínűleg a munkások a szomszédos Porosz-Sziléziából hurcolták be. Először a bilitzi kerületben lépett fel a betegség.

Egész keleti Sziléziában eddig 60 nyakszirtmerekedés fordult elő 22 községben. Ezek közül 16 meggyógyult, 13 halalos kimeneteli volt. A halál a legtöbb esetben igen rövid, heves betegség után 20 órán belül állott be. A hatóságok a legmesszebbmenő óvintézkedéseket tették meg.

Budapesti gabonatózsdé.

Budapest, 1905. április 12.

A készletüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	75	—	—	80	18.75	18.90
Pestvidéki uj	75	—	—	80	18.60	18.75
Bánsági uj	75	—	—	80	18.70	18.85
Bácskai uj	75	18.30	18.15	80	—	—
Rozs elsőrendű					14.52	14.60
„ másodrendű					14.40	14.45
Árpa takarmány					14.60	15.—
„ égetni való					14.35	14.60
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					14.60	15.—
Tengeri bánsági					15.50	15.70
„ másnemű					—	—
Repce káposzta					—	—
„ bánsági					—	—
Köles					0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, április 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak tetemesen csökkentek Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	17.48	—	—
Buza (októberre)	16.38	—	—
Tengeri (májusra)	14.78	—	—
Zab (áprilisra)	13.68	—	—
Rozs (áprilisra)	14.30	—	—

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, április hó 12-én:

JÁNOS VITÉZ.

Operette 3 fel.

Kezdeté 7 óraker.

Holnap, csütörtök, április hó 13-án:

Szentbernáti barátok.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 perc
Szegedről: (motorkocsi) 9 óra 23 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 47 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibudáról és Temesvárról este: 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versezre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 3 óra 10 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. u. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 12 óra 53 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibudára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 23 p.

Bérbe keresek

kétszobás

udvari lakást

május 1-ére.

Cím e lap kiadóhivatalában.

A környék építészeihez!

Alulírott az idej építési idény alatt az Aradáci-uton lévő háztelkemen egy már kész mérnöki tervrajz szerinti 6 szobából, istállóból stb. melléképítményekből álló lakóházat szándékozom építtetni. Felkérem ennél fogva városunk és a környékbeli építészeti vállalkozó urakat, kik az építkezést nálam eszközölni szándékoznak, hogy a részletek megbeszélése és a tervrajz betekintése végett nálam minél előbb jelentkezni sziveskedjenek.

Kelt Nagybecskereken, 1905. évi március hó.
(371-3.3) Poppovics-Pécsi Szilárd.

Irodai gyakornok

azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatok „Ügyes“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 309-x.19

Egy külön álló udvari lakás

(villany bevezetve)

május hó elsejével kiadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában vagy Arany János-utca 4. sz. a. (Amerika városrész).

284-x.23

Torontálvármegye törökkanizsai járás főszolgabírája.

1778/V. szám. 1905.

372-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökkanizsai járásába kebeleztelt Jázova-Hodics községben a jegyzői állás elhalálózás folytán megüresedvén, annak betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek és felbívom mindazokat, akik ezen jegyzői állást elnyerni óhajtják, pályázati foyamodványainak folyó évi május hó 1-éig leendő benyújtására.

A jegyzői állással egybekötött javadalmas részletekre a következő:

1. Készpénzfizetés 800 kor.
2. 60 pozsonyi mérő buza egyenértéke 420 kor.
3. Egy hold elsőrendű kaszáló.
4. Két öl kemény tűzifa egyenértéke 60 kor.
5. Iroda fűrés 56 kor.
6. Négy öl szalma értéke 96 kor.
7. Gyertya átalány 21 kor.
8. Két darab tehén és két darab sertéstartás.
9. Utiátalány 60 kor.
10. Szabad lakás belső kerttel és a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálati díjak.

Törökkanizsán, 1905. ápril 7-én.

Tallian, főszolgabíró.

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

23-104.29

Szeged-nagykikinda-nagybecskereki h. é. vasutak.

Ervényes: 1905. évi január hó 1-étől.

Oda										Szeged—Karlova—Nagybecskerek.										Vissza				
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Motorkösi menetek			134.			Motorkösi menetek			V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.							
4402	4404	4406	4414	4408	4410	4416	4407	4409	4415	4413	4405	4403	4401	4401										
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	II-III. osztály			II-III. osztály			II-III. osztály			I-III.	I-III.	I-III.	I-III.								
650	1010	815	—	230	—	—	830	ind.	Budapest ny. p. u. (142)	—	710	—	125	—	740	—	715							
915	1134	985	—	351	—	—	1041	ind.	Czegléd (142)	—	440	—	1206	—	621	—	458							
1045	1205	1009	—	426	—	—	1157	ind.	Kecskemét (142)	—	335	821	1131	—	543	321	406							
1045	1205	1085	—	453	—	—	1219	ind.	Kis-Kun-Félegyháza (142)	—	248	717	1194	—	522	717	323							
1227	—	1120	—	497	—	820	—	ind.	Szeged-Rökus (133)	—	223	622	1080	—	426	—	245							
148	1155	—	606	510	1005	232	ind.	Szeged (133 142)	—	714	109	556	914	—	357	—	1232							
151	1158	—	611	515	1010	237	ind.	Uj-Szeged	—	710	105	551	910	—	353	—	1228							
158	1205	—	618	523	1017	245	érk.	Szőregh (142)	—	700	1257	541	900	—	345	—	1220							
159	1206	—	619	524	1018	246	ind.	Szőregh	—	659	1256	534	859	—	344	—	1219							
206	1214	—	629	532	1025	254	ind.	*O. és Uj-Szt.-Ivan	—	652	1250	526	850	—	335	—	1211							
211	1219	—	635	537	1030	259	ind.	*Vedresháza 3. sz. őrház (f m h)	—	646	1245	519	841	—	330	—	1205							
220	1226	—	645	545	1037	307	ind.	*Gyála	—	639	1239	511	834	—	323	—	1157							
227	1235	—	700	552	1043	315	ind.	Szerb-Keresztur	—	632	1233	503	825	—	315	—	1149							
236	1244	—	711	562	1052	325	ind.	*Kupuszina (r. h.)	—	621	1222	451	813	—	305	—	1138							
251	105	—	725	619	1108	342	ind.	Törökkanizsa	—	612	1214	442	804	—	257	—	1130							
305	119	—	735	634	1121	357	érk.	Szanád	—	550	1153	418	738	—	235	—	1110							
315	128	—	821	644	—	407	ind.	Csóka	—	540	1143	408	726	—	224	—	1059							
328	141	—	840	657	—	420	ind.	Csóka	—	527	—	353	657	—	210	—	1044							
342	155	—	904	711	—	434	ind.	Tisza-Szt.-Miklós	—	512	—	338	639	—	155	—	1029							
355	209	—	920	725	—	449	ind.	Pádé	—	457	—	323	616	—	138	—	1013							
408	221	—	937	737	—	501	ind.	*Esztermajor	—	446	—	311	602	—	127	—	1001							
418	231	—	948	747	—	511	érk.	Bocsár	—	435	—	—	549	—	115	—	949							
V.v. 4412	—	—	1031	841	—	551	érk.	Karlova	—	435	—	—	—	—	—	—	—							
I-III.	155	718	—	—	—	—	ind.	Nagykikinda (136)	—	350	—	347	350	—	1158	—	4411							
444	246	802	—	755	—	—	ind.	Nagykikinda (136)	—	—	—	—	—	841	149	1031	—							
459	256	812	—	804	—	—	ind.	Karlova (136)	—	—	—	300	—	754	100	928	—							
510	303	822	—	812	—	—	ind.	Beodra	—	—	—	237	—	745	1251	918	—							
558	327	845	—	843	—	—	ind.	*Vincecér	—	—	—	223	—	735	1241	906	—							
626	345	903	—	901	—	—	ind.	Török-Becse-Araes	—	—	—	207	—	715	1221	843	—							
647	404	922	—	916	—	—	ind.	Kumán	—	—	—	140	—	657	1203	754	—							
705	420	937	—	932	—	—	ind.	Melencze	—	—	—	126	—	643	1149	736	—							
722	435	953	—	947	—	—	ind.	Elemér	—	—	—	109	—	622	1128	708	—							
1213	—	—	—	—	—	—	érk.	Nagybecskerek	—	—	—	1253	—	607	1112	646	—							
—	920	—	—	—	—	—	érk.	Pancsova-Józsefváros (139)	—	—	—	—	—	—	—	—	150							
—	620	—	—	—	—	—	érk.	Szécsány (137)	—	—	—	—	—	—	802	—	—							
Oda										Nagykikinda—Karlova.										Vissza				
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	136.			Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.										
4512	4508	4502	4504	4506	4510	4501	4503	4505	4507	4509	4511													
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.													
650	1010	815	—	230	—	830	ind.	Budapest ny. p. u. (142)	—	817	1257	710	—	—	715									
—	445	980	—	410	155	—	ind.	Temesvár-Józsefváros (142)	—	—	—	531	—	—	—									
350	700	1158	155	718	407	ind.	Nagykikinda	—	610	841	149	551	347	1031										
413	722	1220	221	738	427	ind.	*Váalom	—	544	821	123	531	327	1008										
429	737	1235	239	752	441	érk.	Karlova	—	526	806	105	516	312	953										
834	—	357	—	1222	—	érk.	Szeged (134)	—	148	—	—	242	—	606										
722	923	—	435	933	—	ind.	Nagybecskerek	—	—	607	1112	—	—	646										
1213	—	—	920	—	—	ind.	Pancsova-Józsefváros (134, 139)	—	—	—	—	—	—	150										